



## Monumentnummer\*: 518918

Smallepad 5  
3811 MG Amersfoort  
Postbus 1600  
3800 BP Amersfoort  
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56  
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument  
Inschrijving register\* 08 juli 2002  
Kadaster deel/nr 82788/54

Woonplaats\* Gemeente\* Provincie\*  
Esbeek Hilvarenbeek Noord-Brabant

Kadastrale gemeente\* Sectie\* Kadastraal object\* Appartement aanduiding Grondperceel  
Hilvarenbeek F 1229

### Omschrijving\*\*

#### Inleiding.

Aan de oostelijke zijde van de Lage Mierdseweg staat de vrijstaande houten VAKANTIEWONING 'De Merel', uit 1909, met achterliggende SCHOP, gebouwd voor de ontginningsmaatschappij 'de Utrecht'. De woning is een ontwerp van architect J. van Haan (?) van de firma 'Padox', afd. Houtbouw. Het pand heeft elementen van de chaletstijl.

#### Beschrijving.

Het eenlaags huis heeft een rechthoekige plattegrond en wordt gedekt door een flauw zadeldak met deels tuile-du-nord, deels muldenpannen en twee schoorstenen. Tegen de (noordelijke) achtergevel staat een haakse eenlaags uitbouw, de bergplaats, vanwaar men toegang heeft tot in de onder het woonhuis liggende kelder. Het huis heeft bakstenen muurwerk (met aan de zuidelijke zijde een trap) tot een hoogte van ca. 60 cm. boven het maaiveld. Daarboven zijn alle wanden vervaardigd van houten stijl- en regelwerk, aan de buitenzijde afgewerkt met schotwerk. De voornaamste gevel is de haaks op de Lage Mierdseweg gelegen zuidelijke gevel. De houten wand springt aan de oostelijke zijde fors terug: onder het schild van het zadeldak is een brede veranda, die tegelijk dient als portiek voor de hier aangebrachte paneelvoor deur, die aan de bovenzijde beglaasd is. De deur heeft een driedelig bovenlicht en is nog voorzien van een oude ijzeren klopper. Ter plaatse rust het dak op houten stijlen met korbelen. Een paar openslaande achtruits deuren geeft komen eveneens uit op de veranda. Het in de rooilijn liggende linkerdeel van deze voorgevel wordt ingenomen door een tweetal houten kruisvensters, waarvan de openslaande ondervensters een zesruitsindeling hebben en de bovenvensters vierruits zijn. Zoals alle vensters op de begane grond zijn ze voorzien van luiken met diabolobeschildering. De westelijke straatgevel heeft onder de

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



betimmerde topgevel met twee vierruits openslaande vensters op de begane grond aan de zuidelijke zijde een samengesteld venster, bestaande uit drie zesruits openslaande vensters.

Links hiervan is een dergelijk tweedelig venster. De oostelijke zijgevel heeft van zuid naar noord een openslaand zesruits venster, een dubbel zesruits venster en, in de achteraanbouw, een paneeldeur met beglaasd bovenpaneel. Voor de deur een bakstenen trap. In de noordelijke achtergevel van het pand zijn naast een vierruits openslaand venster in de aanbouw een klein toiletlicht, een dubbel openslaand zesruits venster en een zesruits venster aangebracht. Eronder een keldervenster. Het interieur van het huis heeft een drietal oorspronkelijke gemetselde schouwen (in de aan de zuidwestelijke zijde gesitueerde woonkamer, de noordelijk daarvan gesitueerde slaapkamer en in de zuidwestelijke, aan de veranda grenzende slaapkamer). In vrijwel het gehele interieur zijn de oorspronkelijke paneeldeuren nog aanwezig.

De aan de noordelijke zijde en haaks op het huis gelegen schuur (schoep) dateert waarschijnlijk uit omstreeks 1915. Het eenlaags gebouw heeft een rechthoekige plattegrond, een bakstenen sokkel met beschoten wanden en wordt gedekt door een zadeldak met muldenpannen en schoorsteentje. In de westelijke gevel een vijftal zesruits stalvensters.

In de omliggende tuin staan onder meer enkele eiken en forse hulstbomen. Het gedeeltelijk verhard erf ten oosten van het huis is bereikbaar via een korte, verharde oprijlaan vanaf de Prins Hendriklaan.

#### Waardering.

De vakantiewoning met erf en schoep is van algemeen belang. Het gebouw heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van de sociaal-economische ontwikkeling van de landbouw in Nederland, in het bijzonder de grootschalige ontginning van woeste gronden in de 20ste eeuw en als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de vakantiewoning. Architectuurhistorisch is het pand van belang vanwege als voorbeeld van houtbouw die gebruikt maakte van seriematig in de fabriek vervaardigde bouwelementen en vanwege interieuronderdelen. Het heeft ensemblewaarden als onderdeel van het te beschermen grootschalige landgoed 'De Utrecht'. Het is belangrijk vanwege de gaafheid van het exterieur.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Boerderijen, molens en bedrijven	Boerderij (M)	Erfbeplanting
Woningen en woningbouwcomplexen	Dienstwoning(K)	Dienstwoning(K4)
Boerderijen, molens en bedrijven	Boerderij (M)	Erfinrichting
Boerderijen, molens en bedrijven	Boerderij (M)	Varkensstal

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument